

Duurzaamheidsagenda

2020-2024

Voorwoord

Als regio- en opleidingsziekenhuis in Waterland en West-Friesland wil het Dijklander Ziekenhuis een sleutelrol vervullen in de zorg en gezondheid van iedereen in onze omgeving.

Deze duurzaamheidsagenda 2020-2024 sluit zoveel mogelijk aan bij de toekomstplannen van de omgevingsdienst Noord-Holland Noord voor locatie Hoorn, omgevingsdienst IJmond voor locatie Purmerend en het landelijk milieu/duurzaamheidsbeleid.

De plannen en doelen van de duurzaamheidsagenda worden ieder jaar in een duurzaamheidsjaarplan uitgewerkt. Door de milieucoördinator wordt deze duurzaamheidsagenda en het duurzaamheidsjaarplan, ieder jaar geëvalueerd in een milieujaarverslag.

Milieu/duurzaamheidsbeleid is niet een statisch geheel en wordt immer beïnvloedt door wijzende wet- en regelgeving en voortschrijdend inzicht. De doelen die in deze duurzaamheidsagenda genoemd worden, kunnen bijgesteld worden wanneer dit noodzakelijk blijkt uit de jaarlijkse evaluatie.

Er is al veel gedaan de afgelopen jaren. Zonnepanelen op het dak van locatie Hoorn, vervanging van kritische pompen door energiezuinige alternatieven. Sinds 1988 is locatie Purmerend aangesloten bij de stadsverwarming, is er een WKK en koude en warmte opslag alsmede een groen dak op de afdeling radiologie. Ten aanzien van voeding/voedsel heeft het Dijklander Ziekenhuis al de nodige stappen gezet. Zo hebben top-koks receptuur ontwikkeld, om met streek eigen producten – uit de regio West-Friesland en Waterland – maaltijden voor patiënten te bereiden. Gebleken is dat deze maaltijden in belangrijke mate bijdragen aan de gezondheid en het welzijn van de patiënten. Bovendien zijn hiermee de vervoersbewegingen (van maaltijden) naar het ziekenhuis teruggebracht. Dit heeft geleid tot een reductie van de CO2-emissie.

Wij blijven ons inzetten om de komende jaren een duurzamer ziekenhuis te zijn.

Veel leesplezier,

Ymke Fokma, lid van de raad van bestuur
Namens de raad van bestuur Dijklander Ziekenhuis

Voorwoord	2
1 Inleiding	4
1.1 Duurzame Zorg in het Dijklander Ziekenhuis	4
1.2 Plaats in de organisatie	4
2 Wat gaan we doen?	5
Doelstellingen Green Deal Zorg 2.0 voor het Dijklander Ziekenhuis	5
2.1 Energietransitie	5
2.2 Circulaire bedrijfsvoering	5
2.2.1 Afvalverwerking	6
2.2.2.Duurzaam inkopen (MVI)	6
2.2.3.Duurzaam (ver)bouwen.....	6
2.3 Medicijnresten uit het afvalwater	7
2.4 Gezonde leef- en verblijfs-omgeving	7
2.4.1.Rookvrij ziekenhuis	7
2.4.2 Verzuim, beleid gezond en veilig werken.	7
2.4.3 Voeding duurzaam inkopen en verspilling tegengaan.	8
2.4.4. Reisbewegingen	8
3 Samenwerkingsverbanden	9
Gemeente Hoorn	9
Gemeente Purmerend	9
Milieu Platform Zorg (MPZ)	9
Omgevingsdienst Noord Holland Noord	9
Omgevingsdienst IJmond	9
4 Communicatie	10
4.1 Communicatie intern	10
4.2 Communicatie extern	10
5 Acties voor de komende jaren	11
Energietransitie	11
Circulaire bedrijfsvoering	11
Medicijnresten uit het afvalwater	12
Gezonde werk- en verblijfsomgeving	12
Transparantie en communicatie	14
6 Begrippenlijst	15

1 Inleiding

1.1 Duurzame Zorg in het Dijklander Ziekenhuis

Het Dijklander Ziekenhuis wil voor patiënten, bezoekers en medewerkers een duurzame omgeving zijn. Zorgen doen we niet alleen voor de patiënten van nu. Maar wij willen ook bijdragen aan de toekomst van de komende generaties. Daarom doen we aan Maatschappelijk Verantwoorde Zorg of te wel Duurzame Zorg. Dit gaat verder dan alleen zorgen voor een beter milieu maar gaat ook over mensen en hun welzijn.

Op 31 januari 2019 heeft het Dijklander Ziekenhuis een Green Deal overeenkomst afgesloten met de Omgevingsdienst NHN, Omgevingsdienst IJmond, de gemeenten Hoorn en Purmerend en het Milieu Platform Zorg. Met deze interactieve werkwijze willen de organisaties vernieuwende, duurzame initiatieven uit de samenleving de ruimte geven.

De zorg werkt hard om mensen beter te maken maar is tegelijkertijd nog een grote vervuiler.

Milieuvervuiling leidt wereldwijd tot ziekte, vroeggeboortes en sterfte. Die tegenstrijdigheid willen we aanpakken. Het bewustzijn en enthousiasme om mee te werken aan duurzame zorg groeit gelukkig snel. Daar wordt iedereen beter van.

Alleen al door verspilling tegen te gaan, verbetert een zorgorganisatie haar duurzaamheid, realiseert besparingen en bevordert het welzijn van haar patiënten en bezoekers

Kiezen voor Green Deal 2.0 betekent ook kiezen voor de milieuthermometer zorg. De

milieuthermometer zorg is een certificeerbaar milieumanagementsysteem. Hiermee stimuleert en borgt het ziekenhuis een duurzame bedrijfsvoering. Tevens voldoet het ziekenhuis hiermee aan de EED verplichting voor de energie-audit.

Naast het gebruik van de Milieuthermometer, die met name gericht is op het milieu, wordt ook gebruik gemaakt van de inzet van Lean-methodieken. Door middel van het toepassen van de Lean-methodieken maak je processen inzichtelijk en kunnen problemen doelmatig aangepakt worden. Hiermee verhoog je dus ook het werkplezier! Lean en patiënten participatie gaan hand in hand, beiden stellen de waarde van de patiënt/klant voorop.

Ook gaat Lean verspillingen tegen.

1.2 Plaats in de organisatie

Het milieubeleid resulteert onder het facilitair bedrijf. De beide managers leggen verantwoording af aan de Raad van Bestuur.

2 Wat gaan we doen?

Doelstellingen Green Deal Zorg 2.0 voor het Dijklander Ziekenhuis

Door in januari 2019 de Green Deal Zorg 2.0 te ondertekenen committeert het ziekenhuis zich aan de 4 uitgangspunten van de Green Deal:

1. Energietransitie
2. Circulaire bedrijfsvoering
3. Medicijnresten uit het afvalwater
4. Gezonde leef- en verblijfsomgeving

2.1 Energietransitie

De ambitie van de gemeente Hoorn is om in 2040 aardgasloos te zijn. Purmerend heeft deze ambitie niet in een nota verwoordt maar is in 2019 al 70% verduurzaamd door de stadsverwarming. Er zijn al een aantal initiatieven door het ziekenhuis

jaren zoals nog meer zonnepanelen op het dak van locatie Purmerend, een groen dak op de PAAZ van locatie Purmerend en het inkopen van groencertificaten op de aanschaf van energie.

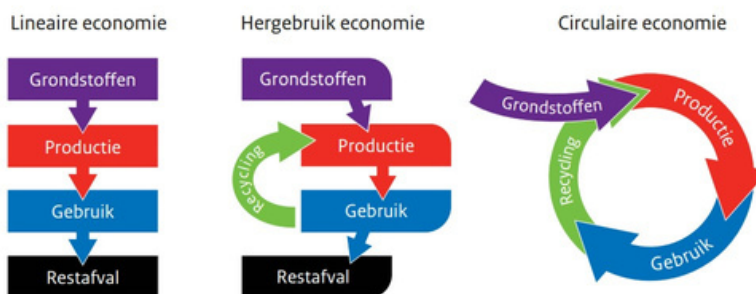

genomen maar in dit kader staan er ook al een aantal gepland voor de komende

Doel: 2024 Het Dijklander Ziekenhuis op weg naar 50% vermindering van CO2 uitstoot en gasloos

2.2 Circulaire bedrijfsvoering

In het Rijksbrede programma 'Nederland Circulair in 2050' schetst het kabinet hoe we onze economie kunnen ombuigen naar een duurzaam gedreven, volledig circulaire economie in 2050. Om dit doel te bereiken moeten we op alle niveaus van onze samenleving actie ondernemen en duidelijke mijlpalen stellen. Het eerste doel is ambitieus: 50% minder verbruik van primaire grondstoffen (mineraal, fossiel en metalen) in 2030 en 95% in 2050.

2.2.1 Afvalverwerking

Het programma “Van Afval naar Grondstof” (VANG) is daar onderdeel van. VANG Buitenshuis focust op de negen kantoor-, winkel- en diensten- (KWD-)sectoren waaronder de zorg. Het doel is om deze hoeveelheid restafval voor 2030 met meer dan 50% te verminderen.

Zorginstellingen, laboratoria en apotheken produceren grote hoeveelheden afval. Deels is dat gevaarlijk afval oftewel specifiek ziekenhuisafval (sza) dat alleen door vergunninghouders mag worden beheerd. Ook voordat het als afval het ziekenhuis verlaat, is het werken met gevaarlijke stoffen een belangrijk aspect van duurzame bedrijfsvoering. Verder worden in ziekenhuizen natuurlijk grote hoeveelheden wegwerpmateriaal gebruikt; denk alleen al aan inpakmateriaal van het instrumentarium.

Doel: In 2024 is het percentage van het afval met 25% verminderd

2.2.2. Duurzaam inkopen (MVI)

Ook met de inkoop en aanbestedingen kunnen wij invloed uitoefenen op duurzaamheid. In dit proces willen we duurzaamheid nadrukkelijk verankeren. Door een meer consistente en geconcentreerde inkoop verwachten we ook kosten te kunnen besparen omdat niet meer verschillende soorten producten voor dezelfde toepassingen of medische handeling gekocht worden (uniformering).

Maatschappelijk verantwoord inkopen (MVI) betekent dat het ziekenhuis, naast op de prijs van de producten, diensten of werken, ook let op de effecten van de inkoop op milieu en sociale aspecten. Dit betekent dat er conform PIANOO-criteria wordt ingekocht en er minimum eisen gesteld worden t.a.v. duurzaamheid die gelden als knock-out criteria.

Doel: in 2024 wordt er 95 % volgens de PIANOO criteria ingekocht

2.2.3. Duurzaam (ver)bouwen

In 2020 moeten alle lidstaten van de Europese Unie eisen geformuleerd hebben voor het energiegebruik van nieuwe gebouwen. Ook zorginstellingen, die doordat ze 24/7 in bedrijf zijn, veel energie gebruiken, zullen aan deze eisen moeten voldoen. Als de energieprijzen stijgen, gaat duurzaamheid bovendien hand in hand met een directe besparing in de kosten. Bij nieuwbouw en renovatie zijn vele mogelijkheden voorhanden.

Het Dijklander Ziekenhuis wil duurzaam bouwen door rekening te houden met milieuaspecten bij bouw- en verbouwwerkzaamheden. Alle renovatieplannen en bouwplannen met een bouwsom van meer dan 500.000 euro worden dan ook vanaf 2021 met duurzaam bouwen aangepakt, waarbij rekening gehouden wordt met de keuze van materialen.

Om de duurzaamheid van ieder nieuwbouwproject en de duurzaamheidsambities helder en overzichtelijk in kaart te brengen, wordt vanaf het eerste gesprek met de partijen die ons ondersteunen bij het (ver)bouwproject onze ambities gecommuniceerd evenals dat wij gebruik maken van de assessmenttool BREEAM.

Door certificering met BREEAM-NL krijgt het ziekenhuis inzicht in de werkelijke prestatie van het project op duurzaamheid. Na het verkrijgen van een BREEAM-NL certificaat kan het ziekenhuis de vraag beantwoorden: Hoe duurzaam is mijn project nu eigenlijk?

Doel: in 2024 wordt alle nieuw- en verbouw volgens de BREEAM certificering uitgevoerd.

2.3 Medicijnresten uit het afvalwater

Medicijnen komen na gebruik via de urine en ontlasting in het riool. Een klein deel komt via de gootsteen waar medewerkers soms vloeibare medicijnresten in ontdoen. De totale medicijnvracht gemeten bij de rioolwaterzuiveringsinstallaties is groot.

Het aandeel uit de ziekenhuizen van lozing medicijnresten in het riool is beperkt (ongeveer 10%), maar van sommige stoffen zoals contrastmiddelen die alleen in ziekenhuizen voorkomen wel relevant. Stoffen, met name pijnstillers, anticonceptiemiddelen, antipsychotica zijn schadelijk voor het watermilieu.

Doel van het ministerie I&W is gebruik van voor het watermilieu schadelijk stoffen te verminderen. I&W voert de regie en werkt daarvoor aan een ketenaanpak met alle partijen. I&W ontwikkelt voorlichtingsmateriaal en trainingsmateriaal voor de ziekenhuizen voor omgang met medicijnen en medicijnresten.

Voor ziekenhuizen zijn er meerdere mogelijkheden om hieraan bij te dragen.

Doel: In 2024 heeft het ziekenhuis alle medewerkers intern geschoold voor correcte omgang van medicijnresten

2.4 Gezonde leef- en verblijfs-omgeving

Het Dijklander Ziekenhuis wil een bijdrage leveren aan een gezonde leef- en verblijfsomgeving voor patiënten, bezoekers en medewerkers. Voor de komende jaren heeft het ziekenhuis dan ook 4 doelen geformuleerd die recht doen aan onze maatschappelijke verantwoordelijkheid ten aanzien van duurzaamheid.

2.4.1. Rookvrij ziekenhuis

Op beide locaties van het Dijklander Ziekenhuis zijn rookabri's, voor zowel patiënten, bezoekers en medewerkers.

Roken is de grootste veroorzaker van vroegtijdige ziekte en sterfte. Roken vergroot de kans op logkanker en op andere soorten kanker. Verder verhoogt roken de kans op hart- en vaatziekten, longziekten, diabetes en minder vruchtbaar worden

Het is niet meer dan logisch dat een ziekenhuis een bijdrage levert aan een rookvrije generatie.

Doel: In 2024 is het ziekenhuis volledig rookvrij

2.4.2 Verzuim, beleid gezond en veilig werken.

Er wordt in het Dijklander Ziekenhuis al veel gedaan aan duurzame inzetbaarheid van de medewerkers.

Toch zijn er nog mogelijkheden om dit te verbeteren op de 4 aspecten zoals benoemd in de Green Deal, t.w. :

- goede randvoorwaarden,
- fitheid van medewerkers,
- the perfect match

□ het stimuleert de medewerkers om zich te blijven ontwikkelen.

Het beleid van het Platform P(ersoneel)O(pleiding)O(onderzoek is hierbij leidend. Dit beleid is verwoord in een denkkader verzuim, beleid gezond en veilig werken.

Doel: In 2024 heeft het ziekenhuis het denkkader verzuim, beleid gezond en veilig werken voor duurzame inzetbaarheid van medewerkers geïmplementeerd.

2.4.3 Voeding duurzaam inkopen en verspilling tegengaan.

In de restaurants van de beide locaties zijn al veel duurzame producten opgenomen maar het kan nog meer. Men let op de hoeveelheden wat geproduceerd wordt in relatie met het aantal patiënten en er is een composteermachine waar voeding wat we weggooien in verwerkt wordt. Deze compost wordt weer opnieuw gebruikt.

Doel: In 2024 is alle voeding die ingekocht wordt duurzaam geproduceerd en verspilling wordt tegengegaan.

2.4.4. Reisbewegingen

Zorgorganisatie Omring, het Dijklander Ziekenhuis, de Noordwest Ziekenhuisgroep, GGZ Noord-Holland Noord én de huisartsorganisaties slaan met VGZ, waar Univé Zorg onderdeel van uit maakt, de handen ineen. Samen werken ze aan “zinnige zorg”. Dit staat voor betere zorg voor de patiënt die toegankelijk en betaalbaar blijft.

Deze instellingen leggen zich niet neer bij het tekort aan verpleegkundigen, de krimp in deze regio en de toenemende vergrijzing. Ontwikkelingen vragen immers om deze nieuwe, andere, creatieve oplossingen en daar werken deze organisaties en hun dokters en verpleegkundigen aan, samen met Coöperatie VGZ. De basis voor de bijzondere regionale samenwerking komt van de werkvloer: artsen, (wijk)verpleegkundigen en psychologen werken samen met VGZ meer dan 100 ideeën uit die allemaal bijdragen aan betere zorg voor de patiënt. Omdat de meeste inwoners in Noord-Holland verzekerd zijn bij Univé, zal men op termijn echt merken dat er nieuwe vormen van zorg ontstaan die het aantal reisbewegingen van patiënten reduceert.

Ook de komst van het coronavirus in het voorjaar van 2020 heeft onze maatschappij veranderd. Polikliniekbezoeken werden vervangen door telefonische consulten. Onderzoeksbureau Gupta schat in dat de Co2 uitstoot door ziekenhuisbezoeken structureel kan afnemen met 25 %. (Corona: katalysator of struikelblok voor groenere ziekenhuiszorg? Mei 2020

Doel: In 2024 zijn de reisbewegingen van patiënten met 25% gereduceerd.

De komende jaren zal vanuit het ziekenhuis gestimuleerd worden om medewerkers in toenemende mate thuis te laten werken. Dit beïnvloedt de reisbewegingen van medewerkers naar het ziekenhuis en tussen de locaties.

Doel: In 2024 zijn de reisbewegingen van medewerkers met 25 % gereduceerd.

3 Samenwerkingsverbanden

Het Dijklander Ziekenhuis heeft verschillende langdurende samenwerkingsverbanden die een bijdrage leveren aan de informatieverstrekking t.a.v. wet- en regelgeving. Daarnaast is het belangrijk om kennis te vergaren van wat er in de directe omgeving van de locaties van het ziekenhuis aan acties t.a.v. duurzaamheid gedaan wordt en daarin mee te participeren.

Gemeente Hoorn

De gemeente Hoorn heeft 2019 gebruikt om een transitievisie op te stellen wat als titel heeft: **“Wonen in Hoorn zonder aardgas, Route naar een aardgasvrije gebouwde omgeving”** Een afvaardiging van het Dijklander Ziekenhuis heeft hierin geparticipeerd. In deze visie wordt in de derde fase, vanaf 2025 ook het Dijklander Ziekenhuis gasvrij.

Gemeente Purmerend

Het Dijklander Ziekenhuis locatie Purmerend is sinds 1988 aangesloten bij Stadsverwarming Purmerend (SVP). Dit betekent dat ongeveer 70% van de energie, groene energie is en in sterke mate verduurzaamd. Vanaf 2013 is er een denktank duurzaamheid in Purmerend en Beemster actief. Deze denktank bestaat uit een brede vertegenwoordiging van bedrijfsleven en overheid. Het Dijklander Ziekenhuis participeert vanaf 2019 in deze denktank.

Milieu Platform Zorg (MPZ)

MPZ is de branchevereniging van intramurale zorginstellingen voor kennisuitwisselingen en kennisopbouw voor een duurzame bedrijfsvoering. In projectgroepen werkt de vereniging aan kennisuitwisseling en -opbouw voor een duurzame bedrijfsvoering. Het Dijklander Ziekenhuis is net als bijna alle zorginstellingen lid van het MPZ. Samen hebben meer dan 400.000 medewerkers toegang tot symposia, projectgroepen en de leden-bibliotheek met veel praktische documenten. Het MPZ werkt samen met TNO in het Expertisecentrum Verduurzaming Zorg en helpt de zorgsector met de route naar de klimaatneutraal 2050

Daarnaast onderhoudt MPZ ook de Milieuthermometer Zorg en benchmarkt de milieuprestaties met de Milieubarometer.

Omgevingsdienst Noord Holland Noord

Voor de komende drie jaar richt de organisatie zich op het professioneel, efficiënt en kwalitatief goed uitvoeren van de aan haar opgedragen (milieu)taken. Er is een goede samenwerking en participatie met de omgevingsdienst. Zij organiseren masterclasses over circulaire economie enz. De milieucoördinator is veelal aanwezig bij deze evenementen.

Omgevingsdienst IJmond

Wij dragen bij aan het bereiken en in stand houden van een veilige en duurzame fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit binnen ons werkgebied. 2x per jaar organiseert OD IJmond een bijeenkomst met alle instellingen van hun gebied waarin kennis en ervaringen uitgewisseld worden. Het Dijklander Ziekenhuis participeert daar ook in.

4 Communicatie

Om verantwoording naar de organisatie, onze patiënten, bezoekers en de omgevingsdiensten af te leggen is communicatie een vereiste. De milieuthermometer, die een verplichting is na het ondertekenen van de Green Deal Zorg 2.0, is daar een mooi transparant systeem voor.

Een praktisch tool is de Milieuthermometer Zorg, die voor alle bovenstaande doelen de stappen aangeeft en deze borgt in een milieumanagementsysteem. Het ziekenhuis heeft ook voor de milieuthermometer gekozen om continue verbetering te borgen op het onderwerp duurzaamheid. De doelstellingen vragen wel het nodige van de medewerkers om deze daadwerkelijk te realiseren.

Doel: In 2024 is de milieuthermometer zilver behaald

4.1 Communicatie intern

Vooralsnog wordt over het duurzaamheidsbeleid van het Dijklander Ziekenhuis alleen naar de medewerkers gecommuniceerd via intranetgroep Duurzaamheid. In de komende jaren zal er actief meer interactie met de medewerkers gezocht worden om de verantwoordelijkheid en het bewustzijn breed te verspreiden.

Doel: In 2024 zijn berichten over duurzaamheid op de verschillende communicatiekanalen herkenbaar en passend bij het Dijklander Ziekenhuis stijl

4.2 Communicatie extern

In het najaar van 2019 heeft de Patiënten raad meegedaan met de kick-off over duurzaamheid onder leiding van Cathy van Beek, kwartiermaker Duurzame Zorg van het ministerie VWS. De Patiënten raad gaf aan dat Duurzame Zorg hoog op de agenda staat.

Voor patiënten en belangstellenden staat er nu geen informatie over het duurzaamheidsbeleid op de website van het ziekenhuis. De komende jaren zal daar meer aandacht aan gegeven worden.

Via andere kanalen zoals de beeldschermen in de wachtruimten en social media worden gebruikt om de duurzaamheidsactiviteiten van het ziekenhuis te communiceren.

Doel: In 2024 wordt via verschillende kanalen regelmatig gecommuniceerd naar patiënten en overige stakeholders.

5 Acties voor de komende jaren

5.1 Energietransitie

Acties 2020

- De bestuurders hebben een visie over de klimaataanpak
- Co2 Routekaart cure Energie besparen, inzet duurzame energie en inkoop duurzame energie. Maatregelen met een terugverdientijd tot 10 jaar zijn in beeld en verdientijd <5 jaar worden uitgevoerd en/of ingepland.(de energiejaarrekening gaat dan met 5% omlaag). Onderdeel is energiebeheer, monitoren en een energieaudit.
- Inkoop duurzame energie 10% van totale inkoop energie
- Plaatsing van groen dak op de afdeling PAAZ op locatie Purmerend
- Gedeeltelijke vervanging verlichting door LED verlichting
- Vernieuwing dak locatie Purmerend waar plaatsing zonnepanelen mogelijk is

Acties 2021

- De eigen routekaart wordt bestuurlijk besproken en vastgesteld voor aanpak voor tenminste 50% CO2 reductie in 2030.

Acties 2021-2024

- Plaatsing van 950 zonnepanelen op het dak van locatie Purmerend verdeeld over een aantal jaren tot 2023.
- Verlichting vervangen door LED verlichting.
- Inkoop van groencertificaten energie tot 100 %

5.2 Circulaire bedrijfsvoering

5.2.1 Afvalbeleid

Doel: In 2024 is het restafval met 25 % verminderd

Acties 2020

- Er is een goed gekeurd afval- en gevaarlijke stoffenbeleid
- De composteer machine is vervangen
- Voorlichting geven op afdelingen over afvalscheiding en invoeren van het beleid afvalscheiding

Acties 2021-2024

- Voorlichting geven op afdelingen over afvalscheiding en invoeren van het beleid afvalscheiding
- 1 x per jaar een audit op de afdelingen op te bepalen of de SZA vaten op de juiste wijze gebruikt worden. Een tweede item bij de audit zou zijn: gaat het ziekenhuis goed om met alle afvalstromen..

5.2.2 Duurzaam inkopen

Doel: in 2024 wordt er 100 % volgens de PIANOO criteria ingekocht.

Acties 2020

- Het Dijklander Ziekenhuis heeft beleid voor Maatschappelijk Verantwoord inkopen (MVI). Hiervoor geven Pianoo criteria en Milieuthermometer Zorg input.
- Er is een checklist opgesteld voor de inkoopprojecten.

Voor de inkoop is een plan opgesteld voor verdere reductie grondstofverbruik en afval. Hierbij kan gebruik gemaakt worden van instrumenten als het "Draaiboek grondstoffen afval in de zorg" (MPZ, 2018).

- Al het printpapier van het Dijklander Ziekenhuis is voorzien van een milieukeurmerk overeenkomstig de ISO 14024, bijvoorbeeld EU Ecolabel, Nordic Swan (Noord-Europese landen), Blaue Engel (Duitsland) en NF Environnement (Frankrijk).

Acties 2021 -2024

- Voor alle facilitaire inkoopprojecten worden de PIANOO criteria gebruikt.

Acties 2022

- Voor 50% van de medische inkoopprojecten worden de PIANOO criteria gebruikt.

Acties 2023 - 2024

- Voor alle medische inkoopprojecten worden de PIANOO criteria gebruikt.

5.2.3. Duurzaam (ver)bouwen

Doel: in 2024 wordt alle nieuw- en verbouw volgens de BREEAM certificering uitgevoerd.

Acties 2020

-Alle projectleiders van het Dijklander Ziekenhuis hebben de BREEAM opleiding gevolgd.

Acties 2021

-Eén bouwproject van > € 500.000.—is volgens de BREEAM certificering gebouwd.

Acties 2022 - 2024

-Alle (ver)bouwprojecten > € 500.000.—worden volgens de BREEAM certificering gebouwd.

5.3 Medicijnresten uit het afvalwater

Doel: In 2024 heeft het ziekenhuis alle medewerkers intern geschoold voor correcte omgang van medicijnresten

Acties 2020

- Er is een beleid waarin een opleidingsprogramma is verwerkt is, waarin alle medewerkers benoemd zijn die omgaan met medicijnresten. Daarin is aangegeven wanneer deze medewerkers geschoold worden.

Acties 2021 -2024

-Medewerkers scholen die omgaan met medicijnresten.

5.4 Gezonde werk- en verblijfsomgeving

5.4.1 Doel: In 2024 is het ziekenhuis volledig rookvrij

Actie 2020-2024

- Handhaving van de rookvrije zone rondom de locaties van het ziekenhuis
- Sluiting van de rookgelegenheden van het ziekenhuis

5.4.2 Doel: Doel: In 2024 heeft het ziekenhuis het denkkader verzuim, beleid gezond en veilig werken voor duurzame inzetbaarheid van medewerkers geïmplementeerd.

Acties 2020

- Er is een denkkader verzuim, beleid gezond en veilig werken voor duurzame inzetbaarheid van medewerkers
- Bij de introductie van nieuwe medewerkers wordt aandacht besteedt aan duurzame inzetbaarheid.
- Duurzaamheid is als onderwerp opgenomen in “Het goede gesprek”

Acties 2021

- Het denkkader verzuim, beleid gezond en veilig werken voor duurzame inzetbaarheid wordt geïmplementeerd.

Acties 2022-2024

- Het denkkader verzuim, beleid gezond en veilig werken voor duurzame inzetbaarheid wordt verder geïmplementeerd en geëvalueerd.

5.4.3 Doel: In 2024 is alle voeding die ingekocht wordt duurzaam geproduceerd en wordt verspilling tegengegaan.

Acties 2020

- Er zijn oriënterende gesprekken gevoerd met de uitbaters van de bezoekersrestaurants
- Er is een stuurgroep opgericht
- Er is een communicatieplan
- Meatless Monday is ingevoerd in de medewerkersrestaurants

Acties 2021

- Alle medewerkers zijn geïnformeerd over het gezonde aanbod in de medewerkersrestaurants

Acties 2022

- Alle patiënten en bezoekers zijn geïnformeerd over een gezond aanbod van de bezoekersrestaurants
- Alle zorgprofessionals worden geïnformeerd dat per 1-1-2023 er alleen gezonde voeding wordt aangeboden aan patiënten

Actie 2023-2024

- Alle patiënten krijgen alleen gezonde voeding aangeboden

5.4.4 Doel: In 2024 zijn de reisbewegingen van patiënten met 25% gereduceerd.

Acties 2020-2021

- Polikliniekbezoeken worden, daar waar mogelijk is, telefonisch of via skype, met patiënten gevoerd.

5.4.5 Doel: In 2024 zijn de reisbewegingen van medewerkers met 25 % gereduceerd.

Acties 2020

- Beleid maken waarbij medewerkers de mogelijkheid geboden wordt om gedeeltelijk thuis te werken.
- Vergaderingen via Business voor skype te voeren waarbij reisbewegingen tussen locaties voorkomen wordt.

Acties 2021-2024

- Het beleid uitrollen waardoor medewerkers gedeeltelijk thuis kunnen werken.
- Digitale overleggen en vergaderingen structureren.
- Er zijn elektrische fietsen beschikbaar op beide locaties voor boodschappen en vervoer naar het station.

5.5 Communicatie

5.5.1 Doel: In 2024 is de milieuthermometer zilver behaald

Acties 2020-2024

- Eind 2020 wordt de milieuthermometer brons behaald door het ziekenhuis
- In 2022 wordt de milieuthermometer zilver behaald.
- 2023 en 2024 staat voor het behouden van het certificaat zilver
- Ieder jaar wordt de milieubarometer ingevuld om goed informatie van de benchmark te verkrijgen waar wij staan als ziekenhuis.

5.5.2 Doel: In 2024 zijn berichten over duurzaamheid op de verschillende communicatiekanalen herkenbaar passend bij het Dijklander Ziekenhuis stijl.

Acties 2020

- Er worden milieu ambassadeurs op alle afdelingen in het ziekenhuis geworven.
- Met communicatie wordt er een herkenbare stijl ontwikkelt passend binnen de Dijklander Ziekenhuis stijl.

Acties 2021-2024

- De milieucoördinator organiseert 4x per jaar een workshop voor de milieu ambassadeurs om ervaringen uit te wisselen en hun kennis te verbreden.
- De milieu ambassadeurs stimuleren hun collega's om na te denken over duurzaamheid en voeren het beleid uit
- De eigen stijl wordt uitgedragen via verschillende kanalen in overleg met de afdeling communicatie.

5.5.3 Doel: In 2024 wordt via verschillende kanalen regelmatig gecommuniceerd naar patiënten en overige stakeholders

Acties 2020

- Op de website van het ziekenhuis wordt op originele wijze het beleid gepubliceerd met een voorwoord van de raad van bestuur.
- Op de website van het ziekenhuis wordt het milieu jaarverslag 2019 gepubliceerd

Acties 2021-2024

- Projecten t.a.v. duurzaamheid worden via verschillende externe kanalen onder de aandacht gebracht bij bewoners van het verzorgingsgebied.

6 Begrippenlijst

Begrip

Definitie

BREAAM BREEAM is een beoordelingsmethode om de milieubelasting van gebouwen te bepalen. Op basis van een standaard voor een duurzaam gebouw geeft het aan welk prestatieniveau een gebouw heeft.

Circulaire bedrijfsvoering/economie Is een economisch systeem van gesloten kringlopen waarin grondstoffen, onderdelen en producten hun waarde zo min mogelijk verliezen, hernieuwbare energiebronnen worden gebruikt en systeendenken centraal staat.

Co2 routekaart cure Een kaart waarin beschreven wordt hoe 50% CO2 reductie in 2030 en 95% reductie in 2050 in de ziekenhuizen wordt bereikt.

Composteeremachine zet organisch afval om naar waardevol compost.

Duurzame inzetbaarheid Bedrijven en organisaties die werk maken van de gezondheid, betrokkenheid en ontwikkeling van hun medewerkers. Het zorgt voor meer werkplezier, minder ziekteverzuim en een hogere arbeidsproductiviteit.

E.E.D. Een energie efficiëntie audit is een verplichte, vierjaarlijkse aanpak met als doel informatie te verzamelen over de actuele CO2 uitstoot door gebouwen en mobiliteit van een organisatie. De energie audit geeft een gedetailleerd overzicht van alle bestaande CO2 uitstoot en (kosteneffectieve) maatregelen die de organisatie gaat nemen.

Green Deal Zorg 2.0 Het verhogen van de kwaliteit, toegankelijkheid en beschikbaarheid van de zorg en tegelijk het verlagen van de footprint van de zorgverlening vanuit de lange termijn impact op people, planet en prosperity is de insteek van de Green Deal.

Het Goede Gesprek Is het jaarlijkse gesprek tussen medewerker en leidinggevende. Een écht goed gesprek dat wederzijds begrip creëert en dat er mede toe bijdraagt dat iedere medewerker met plezier werkt en zich ontwikkelt. 'Het goede gesprek' gaat onder andere over talenten, ambities en vitaliteit en (ontwikkel)doelstellingen

Milieubarometer De milieubarometer is een instrument waardoor milieuscore, Co2footprint en bijbehorende kosten van de instelling zichtbaar worden. Dit wordt bereikt door gegevens over energie, water, afval emissies, transport en papierverbruik in

	<p>te vullen. De milieubarometer biedt ook een benchmark tussen de verschillende ziekenhuizen.</p>
Milieu Platform Zorg	<p>MPZ is de branchevereniging van intramurale zorginstellingen voor duurzaamheid. In projectgroepen werkt de vereniging aan kennisuitwisseling en -opbouw voor een duurzame bedrijfsvoering</p>
Milieuthermometer	<p>Met de Milieuthermometer Zorg maakt de instelling haar aandacht voor een duurzame bedrijfsvoering zichtbaar. De Milieuthermometer omvat de onderwerpen binnen het thema “Planet” van het People-Planet-Profit gedachtegoed van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO).</p> <p>Met de Milieuthermometer krijgt de raad van bestuur beschikking over een handzaam instrument om de milieuprestatie en milieuzorg structureel te verbeteren en concreet aantoonbaar te maken voor personeelsleden, cliënten, bezoekers en belanghebbenden zoals de zorgverzekeraars, gemeenten en bevoegd gezag</p>
Omgevingsdienst NHN	<p>Is de dienst die de milieuvergunning van het Dijklander Ziekenhuis locatie Hoorn controleert. De omgevingsdienst kan handhavend optreden wanneer er niet aan de voorschriften wordt voldaan.</p>
Omgevingsdienst IJmond	<p>Is de dienst die de milieuvergunning van het Dijklander Ziekenhuis locatie Purmerend controleert. De omgevingsdienst kan handhavend optreden wanneer er niet aan de voorschriften wordt voldaan.</p>
PIANOO criteria	<p>Expertisecentrum Aanbesteden van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat, biedt informatie, advies, instrumenten en praktische tips aan iedereen die zich in de publieke sector bezighoudt met het inkopen en aanbesteden van werken, leveringen en diensten.</p>
Specifiek Ziekenhuis Afval	<p>Al het afval van een ziekenhuis wat besmet is met medicijnen, bloed, sputum of andere lichaamseigen vloeistoffen. Etensofval, groente, fruit en tuinafval.</p>
Swill	
WKK	<p>Bij warmtekrachtkoppeling (afgekort wkk) wordt tegelijkertijd warmte en elektriciteit geproduceerd met behulp van een motor op één brandstof. Dat kan een fossiele brandstof (stookolie of aardgas) of hernieuwbare brandstof zijn (biogas of biomassa). De techniek is vooral ontwikkeld voor grote gebouwen met een grote warmtebehoefte zoals ziekenhuizen.</p>